Přezkum závazných podmínek provozu zařízení intenzívního chovu drůbeže a prasat s BAT

Mgr. Jana Harzerová

Nitra, 14.11.2017

Obsah

- Zveřejnění závěrů o BAT pro odvětví intenzívního chovu drůbeže a prasat
- Specifika intenzívního chovu drůbeže a prasat
- Provádění přezkumu souladu závazných podmínek provozu zařízení s BAT
- Požadavky na nová zařízení
- Požadavky na stávající zařízení
- Aplikovatelnost některých BAT

Chov prasat v ČR

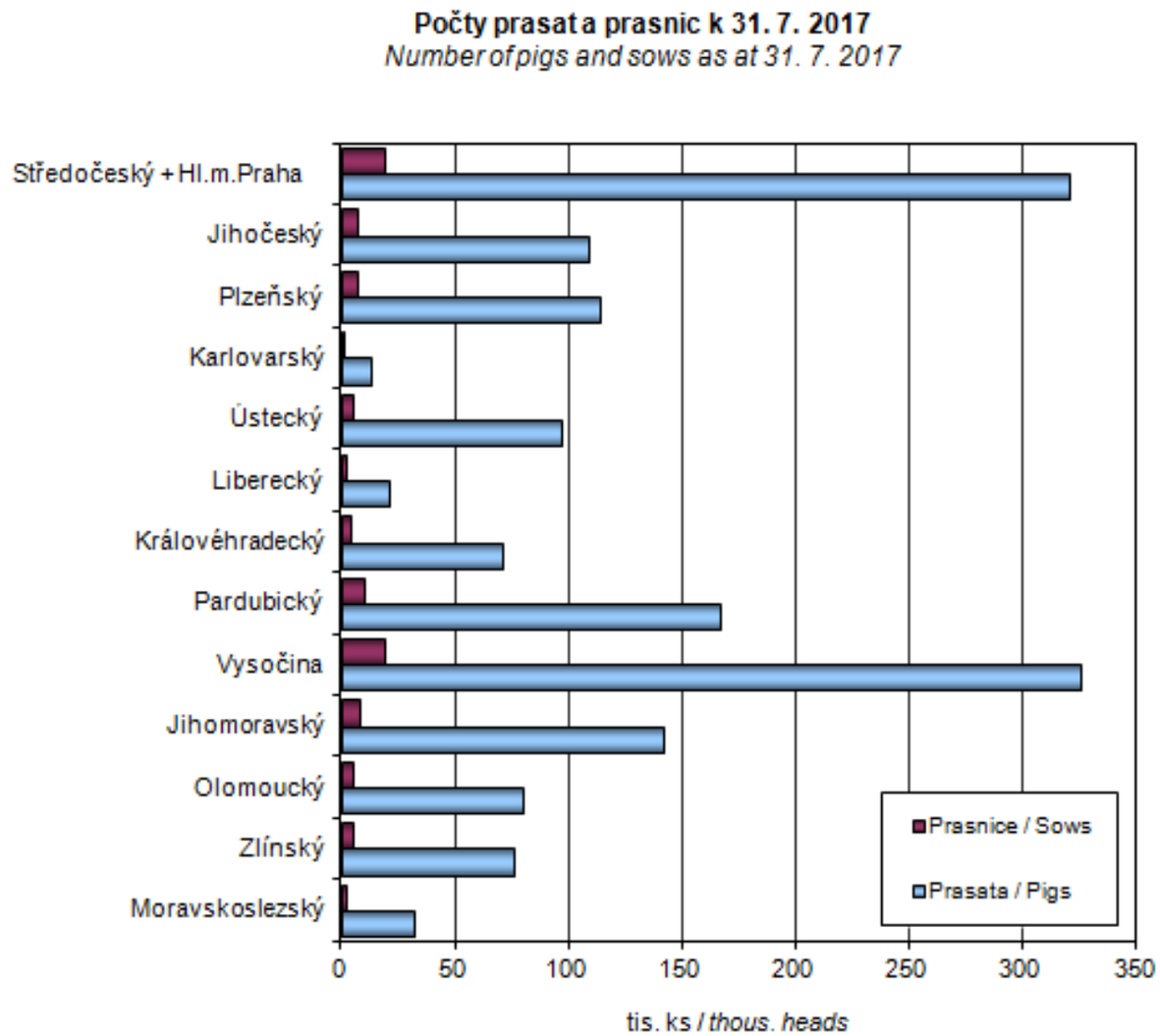

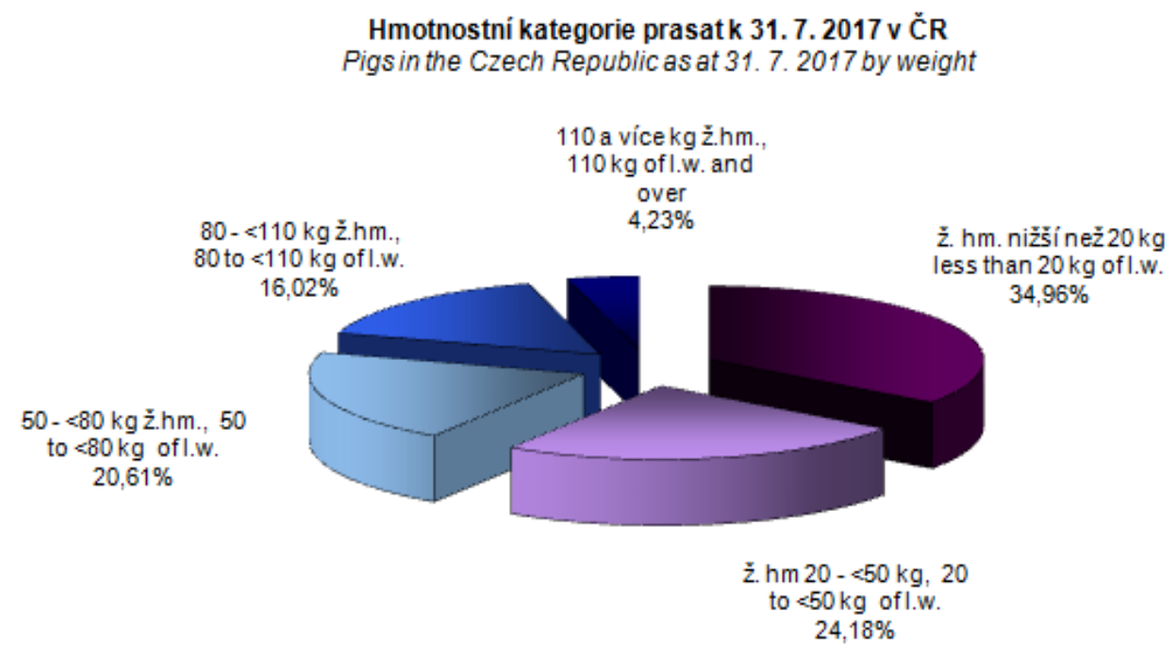

(zdroj ČSÚ)

Chov drůbeže v ČR

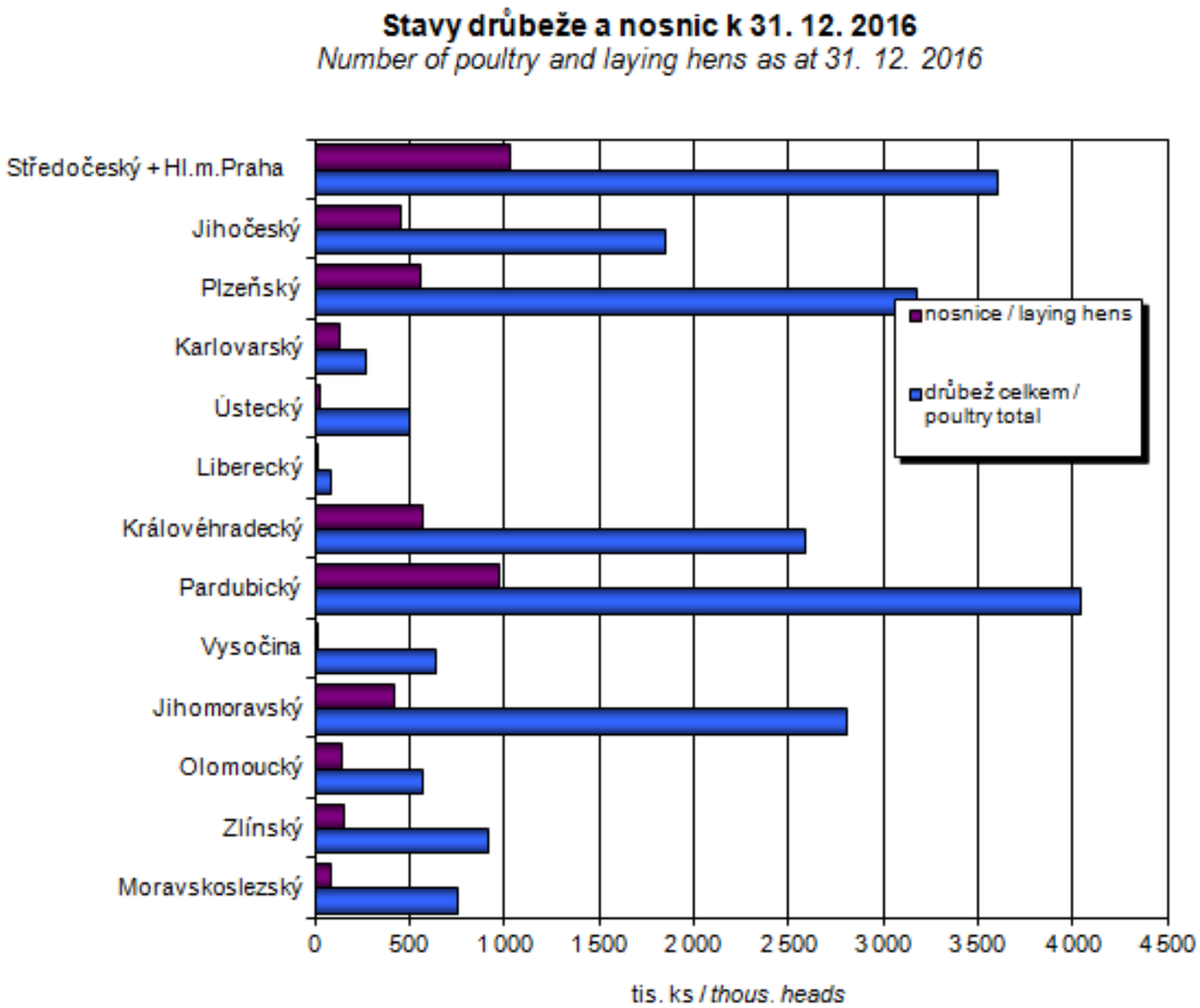

Stavy ke konci roku/produkce za rok 2016		
Drůbež celkem	ks	21 750 493
z toho nosnice	ks	4 528 719
Průměrný stav nosnic	ks	4 341 024
Celková snáška konzumních vajec	tis. ks	1 313 555
Průměrná snáška vajec na nosnici	ks	302,6
Výroba jatečné drůbeže	t ž.hm.	239 324

(zdroj ČSÚ)

Chov drůbeže v ČR

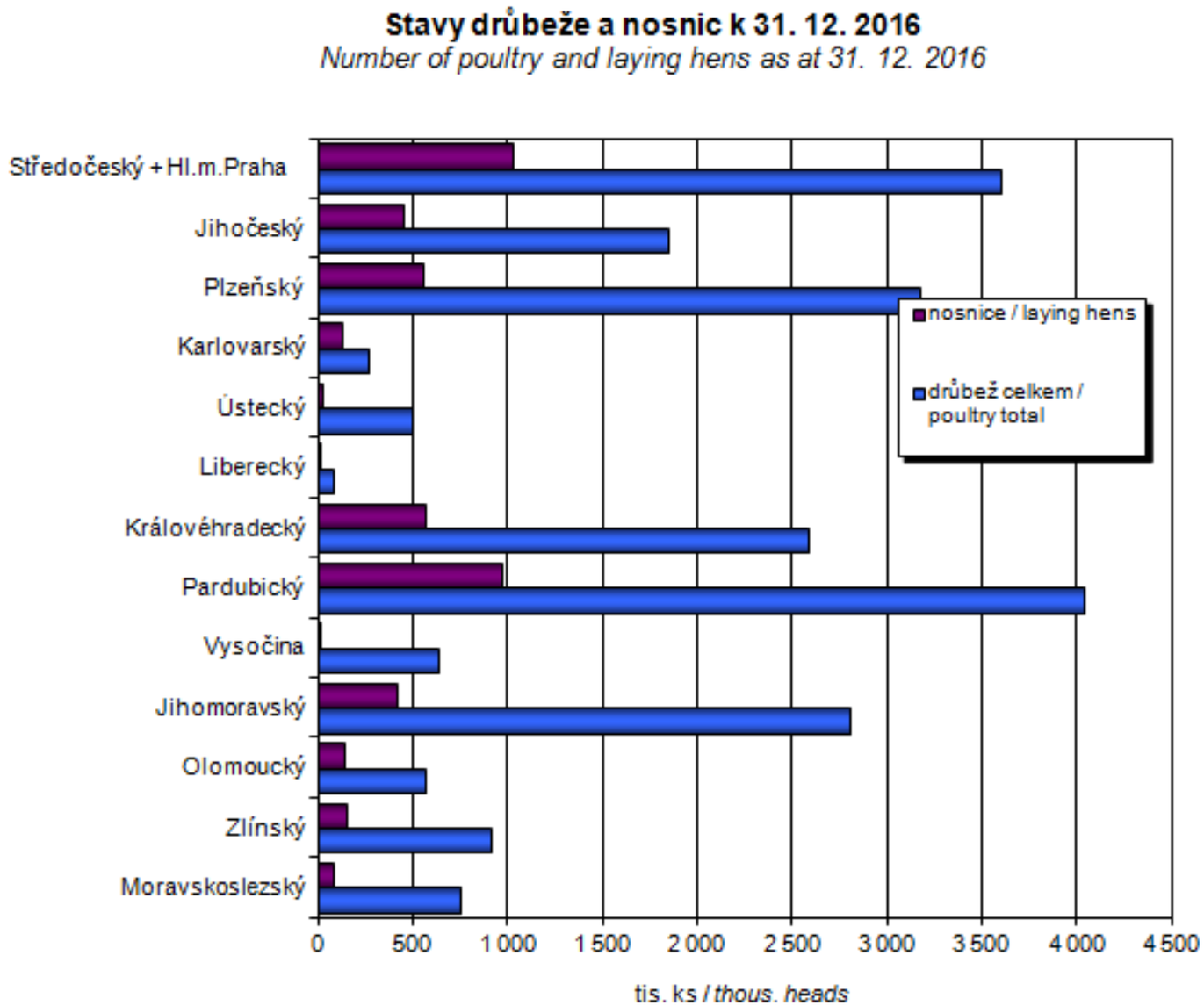

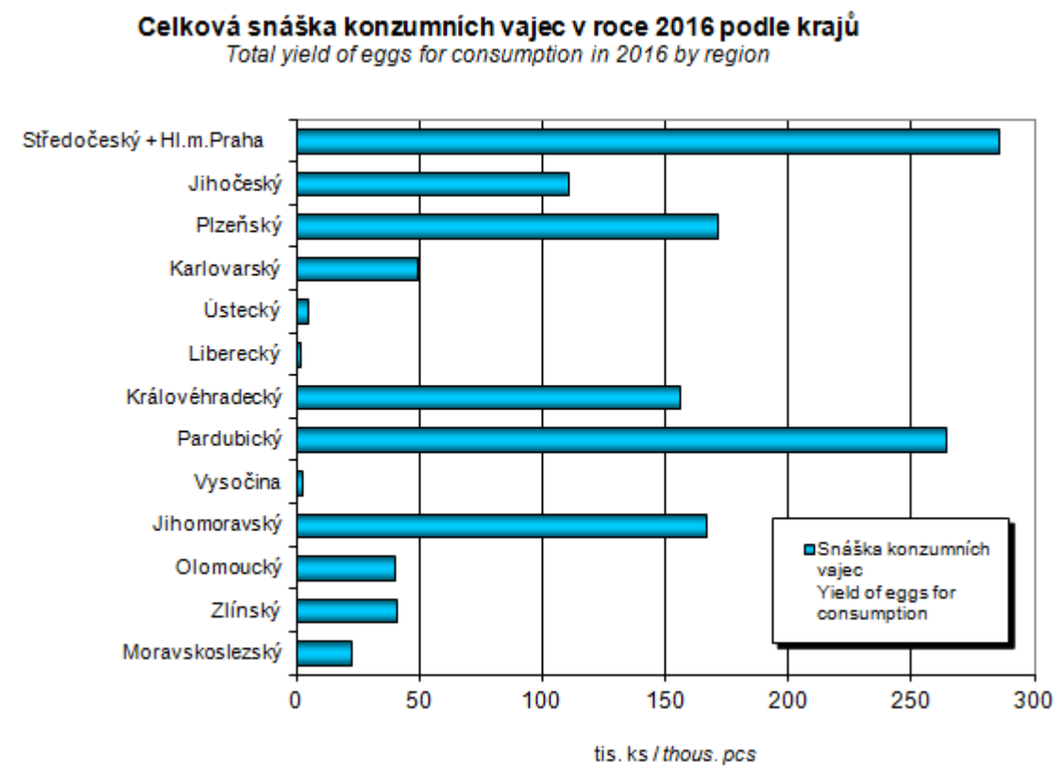

(zdroj ČSÚ)

Chov v podmínkách integrované prevence

KAT. 6.6. v příloze č.1 ZIP - Intenzivní chov drůbeže nebo prasat

6.6.a) s prostorem pro více než 40 000 ks drůbeže
6.6.b) s prostorem pro více než 2 000 ks prasat na porážku nad 30 kg
6.6.c) s prostorem pro více než 750 prasnic

Výtah z IS IPPC	Kategorie 6.6.a drůbež	Kategorie 6.6.b prasata	Kategorie 6.6.c prasnice	Kategorie 6.6.b a 6.6.c
Jihočeský kraj	36	14	7	1
Jihomoravský kraj	52	23	6	5
Karlovarský kraj	4	0	0	2
Kraj Vysočina	6	14	3	4
Královéhradecký kraj	16	12	0	4
Liberecký kraj	2	4	1	0
Moravskoslezský kraj	13	5	0	5
Olomoucký kraj	12	9	0	0
Pardubický kraj	24	11	1	5
Plzeňský kraj	18	9	4	2
Středočeský kraj	38	17	12	1
Ústecký kraj	24	9	1	2
Zlínský kraj	9	1	1	2
Celkem v ČR	**254 zařízení**	**128 zařízení**	**36 zařízení**	**33 zařízení**

Závěry o BAT

Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/302 ze dne 15. února 2017, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU pro intenzivní chov drůbeže nebo prasat

(Úřední věstník Evropské unie L 43 ze dne 21. února 2017)

Oprava prováděcího rozhodnutí
(Úřední věstník Evropské unie L 105 ze dne 21.4.2017)

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Revize referenčního dokumentu o BAT

Nejlepší dostupné techniky (BAT) z hlediska technického, ekonomického a environmentálního jsou popsány a shrnuty v doporučujícím referenčním dokumentu BREF, který byl zaktualizován a zveřejněn v červenci 2017.

Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC)

Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs

July 2003

Základní oblasti:

- chov zvířat
- zajištění provozu, hospodaření s vodou a energií (včetně údržby a čištění zařízení)
- krmné techniky a příprava krmiva
- sběr, uskladnění a zpracování exkrementů
- zapravení exkrementů
- snižování emisí do ovzduší a čištění odpadních vod

BAT a přezkum souladu podmínek v IP

- **§ 18 odst. 3 ZIP Přezkum závazných podmínek integrovaného povolení**

Úřad provede přezkum všech závazných podmínek integrovaného povolení, je-li zveřejněno rozhodnutí o závěrech o nejlepších dostupných technikách pro **hlavní činnost zařízení** podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu.
Při přezkumu se zohlední všechny nové nebo aktualizované závěry o nejlepších dostupných technikách použitelné pro dané zařízení, které byly přijaty na úrovni Evropské unie podle čl. 13 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU od udělení povolení nebo jeho posledního přezkumu.
Úřad na základě provedeného přezkumu zajistí, aby **do 4 let od zveřejnění příslušných závěrů o nejlepších dostupných technikách** byly závazné podmínky integrovaného povolení v souladu se závěry o nejlepších dostupných technikách a aby provozovatel zařízení byl povinen tyto podmínky dodržovat.

Provádění přezkumu

- **§ 18 odst. 7 ZIP Způsob provádění přezkumu**

Přezkum se provádí šetřením v místě provozu zařízení nebo přezkumem podkladů předložených provozovatelem zařízení, případně jiných podkladů souvisejících se závaznými podmínkami integrovaného povolení.

- **§ 18 odst. 9 ZIP Způsob provádění přezkumu**

Na výkon přezkumné činnosti se vztahuje zákon o státní kontrole.

- **§ 19 ZIP Na základě přezkumu je povolující úřad oprávněn**:
    - Vyzvat provozovatele zařízení v přiměřené lhůtě stanovené úřadem k podání žádosti o změnu integrovaného povolení.
    - Zahájit z moci úřední řízení o změně integrovaného povolení.

Kroky při provádění přezkumu

K přezkumu jsou využívány všechny dostupné dokumenty a podklady, které již existují na základě stávající národní a evropské legislativy, a provozovatel či povolující úřad jimi disponuje.

Před vlastním hodnocením dílčích BAT je nutné vyloučit techniky, které se v posuzovaném zařízení neaplikují.

U každého posuzovaného BAT se vyhodnotí, zda:

a) lze BAT uložit jako závaznou podmínku provozu (aplikaci konkrétní technologie nelze v povolení uložit)
b) vyhodnotí se soulad s BAT v rámci přezkumu, ale neukládá se jako závazná podmínka provozu – vhodné uvést v popisu technologických částí zařízení

Kroky při provádění přezkumu

Identifikace požadavku pro splnění dílčího BAT:

- soulad pouze s jednou z technik
- soulad alespoň s jednou z technik
- kombinace technik
- nutnost vyhodnocení všech technik

Nesoulad s BAT

- vyhodnocení realizovatelnosti opatření - v protokolu z přezkumu musí být uvedeny konkrétní důvody (technická omezení, dispoziční omezení areálu, investiční nákladnost ve vztahu k obratu/návratnosti atd.)
- ve spolupráci s provozovatelem určit harmonogram splnění požadavku, případně v ekonomicky schůdném horizontu uložit zpracování studie proveditelnosti. Studii proveditelnosti lze použít i v rámci přezkumu či navazujícího změnového řízení.

Zařízení jako základní pojem

ZAŘÍZENÍ = hospodářství

- stávající hospodářství - všechna povolení, potřebná k realizaci a provozu příslušného zařízení v právní moci do doby zveřejnění závěrů o BAT IRPP (21.2.2017)
- nové hospodářství
  - poprvé povolené po zveřejnění závěrů o BAT IRPP
  - úplné nahrazení stávající technologie novou

PROVOZ - část zařízení, kde probíhá ucelená činnost (chov, uskladnění hnoje, zpracování hnoje)

Nový provoz v rámci existujícího zařízení

Neprovozovaná zařízení / přerušení provozu zařízení

- krátkodobé vs. dlouhodobé přerušení provozu

APLIKOVATELNOST NĚKTERÝCH BAT

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Problematika látek obtěžujících zápachem

Nelze posuzovat samostatně bez zohlednění dalších znečišťujících látek.

- postupovat v součinnosti s Českou inspekcí životního prostředí (ČIŽP)
- prověřit, zda jsou registrovány stížnosti na zápach z dotčeného zařízení
- vyhodnotit, zda byl zápach způsoben porušením závazných podmínek provozu

BAT 12 a BAT 13 - předcházení emisí pachových látek

V rámci přezkumu se primárně vyhodnotí aplikovatelnost:

- BAT 30 až BAT 34 (specifické pro ustájení zvířat)
- BAT související s emisemi amoniaku ze skladování a zpracování exkrementů, příp. z aplikace hnoje do půdy

BAT 26 - periodický monitoring (pouze v odůvodněných případech, zároveň nutné posoudit technickou proveditelnost a vypovídací hodnotu)

Zpracování rozptylové studie ?!?

Problematika emisí amoniaku

Plnění obecného emisního limitu
Pro chovy hospodářských zvířat není legislativou na úseku ochrany ovzduší (vyhláška č. 415/2012 Sb.) **stanoven specifický emisní limit.**

omezení emisí amoniaku:

- BAT 30, BAT 31 až 34 – z jednotlivých chovů podle druhu
- BAT 14 až 18 –ze skladování exkrementů
- BAT 19 – ze zpracování exkrementů
- příp. BAT 20 až 22 – z aplikace hnoje (je-li součástí zařízení)

BAT 25 – periodický monitoring 1x ročně
BAT 23 – odhad/výpočet snížení emisí amoniaku

Výpočet emisních úrovní amoniaku pomocí emisních faktorů ze stájových prostor

- uvedených v metodickém pokynu odboru ochrany ovzduší MŽP k zařazování chovů hospodářských zvířat podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (zveřejněn ve Věstníku MŽP č. 1-2/2013)
- z autorizovaných měření podle zákona č. 201/2012 Sb.

Problematika emisí dusíku

BAT 3 – snížení celkového obsahu vyloučeného dusíku (řízení výživy)
příp. BAT 20 aplikace hnoje do půdy

BAT 24 – periodický monitoring 1x ročně

- výpočet pomocí hmotnostní bilance dusíku podle přísunu krmiv, obsahu hrubých proteinů ve stravě a užitkovosti zvířat

  Pro výpočet lze použít vyhlášku č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv

  - část A přílohy č. 1 průměrné roční produkce statkových hnojiv
  - příloha č. 3 průměrný přívod dusíku a fosforu ve statkových hnojivech
- odhad s použitím analýzy hnoje zaměřené na celkový obsah dusíku a fosforu

  Pro analýzu hnoje z konkrétního chovu lze využít vyhlášku č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva

Odhad s použitím hmotnostní bilance podle vyloučení a celkového dusíku (nebo celkového amoniakálního dusíku) v každé fázi zpracovávání hnoje je používán také k monitorování amoniaku v ovzduší.

Problematika emisí fosforu

BAT 4 – snížení celkového obsahu vyloučeného fosforu (řízení výživy)
příp. BAT 20 aplikace hnoje do půdy

BAT 24 – periodický monitoring 1x ročně

- výpočet pomocí hmotnostní bilance fosforu podle přísunu krmiv, povolených krmivových přísad k omezení vyloučeného fosforu a užitkovosti zvířat
  Pro výpočet lze použít vyhlášku č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv
  - část A přílohy č. 1 průměrné roční produkce statkových hnojiv
  - příloha č. 3 průměrný přívod dusíku a fosforu ve statkových hnojivech
- odhad s použitím analýzy hnoje zaměřené na celkový obsah dusíku a fosforu
  Pro analýzu hnoje z konkrétního chovu lze využít vyhlášku č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva

Úroveň emisí související s BAT v chovu prasat

Označení zdroje	Amoniak (NH_3) $kg.ks^{-1}.rok^{-1}$	Dusík (N) $kg.ks^{-1}.rok^{-1}$	Fosfor (P_2O_5) $kg.ks^{-1}.rok^{-1}$
Odstavená selata	0,53	4,0	2,2
Výkrm prasat	2,6	13,0	5,4
Chov prasnic (včetně selat)	5,6	30,0	15,0
Chov zapouštěných a březích prasnic	2,7		

NH_3 – požadavek zezávaznění emisního limitu dle § 14 odst. 4 ZIP

N + P_2O_5 – v rámci přezkumu by mělo být ověřeno, zda emise znečišťujících látek v souladu s tabulkou. Uvedené hodnoty nemají charakter závazné podmínky provoz. Případný nesoulad je nutné odůvodnit a zvážit implementaci vhodných opatření k dosažení souladu s těmito požadavky.

Úroveň emisí související s BAT v chovu drůbeže

Označení zdroje	Amoniak (NH_3) $kg.ks^{-1}.rok^{-1}$	Dusík (N) $kg.ks^{-1}.rok^{-1}$	Fosfor (P_2O_5) $kg.ks^{-1}.rok^{-1}$
Chov nosnic (klecový systém)	0,08	0,8	0,45
Chov nosnic (neklecový systém)	0,13		
Chov brojlerů	0,08	0,6	0,25
Chov kachen		0,8	
Chov krůt		2,3	1,0

NH_3 – požadavek zezávaznění emisního limitu dle § 14 odst. 4 ZIP

N + P_2O_5 – v rámci přezkumu by mělo být ověřeno, zda emise znečišťujících látek v souladu s tabulkou. Uvedené hodnoty nemají charakter závazné podmínky provoz. Případný nesoulad je nutné odůvodnit a zvážit implementaci vhodných opatření k dosažení souladu s těmito požadavky.

Problematika emisí prachu

Není stanoven žádný kvantifikovaný požadavek

BAT 11 – předcházení/snižování emisí prachu z ustájení

BAT 27 – periodický monitoring emisí prachu 1x ročně

- nelze použít, pokud je v provozu instalován systém čištění vzduchu (v tom případě je nutné provádět měření mj. také z důvodu ověření funkčnosti odlučovacího zařízení)

Na národní úrovni nejsou uváděny žádné emisní faktory pro chovy

- pro splnění požadavku BAT lze doporučit emisní faktory, které používá pro odhad emisí prachových částic pro zpracování emisních bilancí Český hydrometeorologický ústav

Problematika hluku

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
NV č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací
- povinnost dodržovat hlukové limity (maximální hodnoty hluku)

BAT 10 – předcházení či snižování emisí hluku
BAT 9 – systémová opatření k snižování hluku ze zařízení
(pouze v případech, kde se očekává obtěžování hlukem citlivých receptorů)

Povolení tzv. hlukové výjimky

- *při přezkumu nutné zohlednit nákladovost případných dodatečných opatření k snižování hluku při hodnocení aplikovatelnosti dílčích BAT*

BAT obecného charakteru

Opatření pro hospodárné využití surovin a energie

- účinné využívání vody vč. hospodaření s odpadní vodou
- účinné využívání energie
- účinné využívání dalších surovin, materiálů a energií (např.paliva)

Systémy environmentálního řízení (EMS)

Správná zemědělská praxe

Řízení výživy

Kontrola účinnosti zařízení na snižování emisí

- sledování emisí amoniaku, prachu a pachových látek z ustájení zvířat

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz